Prim’Awla tal-Qorti Ċivili
(Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali)

Onor. Imħallef Mark Simiana, LL.D

Rikors Numru 646/2022 MS

Catherine sive Kathleen armla minn John Mifsud; Robert Mifsud; Louis Mifsud; Sandra armla minn Laurence Zammit; Christine mart Alexander Micallef

Vs.

Avukat tal-Istat
Jesmond (Jesus Mary) Muscat u Maria Muscat

Illum, 16 ta’ Mejju, 2024

Kawża Numru: 2K

Il-Qorti,

1. Rat ir-rikors preżentat mir-rikorrenti fis-7 ta’ Diċembru, 2022 li bih, wara li ġie premess hekk:

Illi r-rikorrenti huma proprjetarji tal-fond residenzjali **78, St Louis, Flat 2, Triq San Luqa, G'Mangia Pieta,** liema fond jinkera lill-intimati Muscat skont skrittura ta' lokazzjoni tal-1 ta' Lulju 1985, hawn annessa u mmarkata bhala **Dokument A**, bil-kera komplessiva ta' **€172** kull tlett (3) xhur awmentati ai termini tal-Att X tal-2009.

Illi l-fond in kwistjoni kien propjeta ta' missier ir-rikorrenti u zewg ir-rikorrent, John Mifsud, kif jirrizulta mid-dikjarazzjoni causa mortis tat-13 t'Awwissu, 2018 fl-atti tan-Nutar Dr. Charmaine Bonnici li kopja taghha qed tigi hawn annessa u mmarkata bhala **Dokument B.**

Illi l-wirt ta' John Mifsud ddevolva permezz ta' testment unica charta tal-4 t'Ottubru 2005 fl-atti tan-Nutar Dr. Edward Flores fejn innomina bhala usufruttwarja tieghu lil martu Catherine sive Kathleen Mifsud u eredi universali r-rikorrenti kollha odjerni u dan kif jirrizulta minn **Dokument C** hawn anness.

Illi John Mifsud wiret l-istess fond minghand huh Paolo Mifsud li miet fil-31 ta' Ottubru, 2004 u l-wirt tieghu ddevolva permezz ta' testment tat-18 ta' Marzu, 1981 fl-atti tan-Nutar Dr. Frank Xavier Dingli, hawn anness u mmarkat bhala **Dokument D**, fejn innommina bhala eredi universali tieghu lil huthu John Mifsud, Gerald Mifsud u Maria Carmela Mifsud.

Illi l-imsemmija Gerald Mifsud u Maria Carmela Mifsud ippremorjawh biex b'hekk l-eredita' kollha tieghu waqghet fuq huh John Mifsud, missier ir-rikorrenti.

Illi Gerald Mifsud miet fid-29 t'Ottubru, 1981 waqt li Maria Carmela Mifsud mietet fl-24 t'April, 2001.

Illi l-eredita' tal-mejjet Paolo Mifsud giet dikjarata lill-Kummissarja tat-Taxxi Interni mill-imsemmi John Mifsud b'kuntratt tas-16 ta' Mejju, 2005 fl-atti tan-Nutar Dr. Edward Flores hawn anness u mmarkat bhala **Dokument E**.

Illi l-fond in kwistjoni huwa fond dekontrallat 23260/85 mid-29 ta' Marzu, 1985 kif jirrizulta minn **Dokument F** hawn anness.

Illi l-kera mhallsa mill-intimati Muscat lir-rikorrenti hija rrizorja stante li ma nzammx bilanc bejn id-drittijiet tas-sid u dawk tal-inkwilin minkejja li l-fond in kwistjoni kien fond dekontrollat bl-Att XXIII tal-1979, l-intimati kellhom id-

dritt tar-renova tul hajjithom kollha gialadarba huma kienu cittadini Maltin u ordinarjament residenti fil-fond in kwistjoni oltre li din il-kirja ma setghet qatt tigi terminata u per forza huma kellhom jirrikonoxxu lill-intimati fit-titolu taghhom.

Illi l-kera u l-protezzjoni moghtija lill-inkwilini bid-dispozizzjonijiet tal-Kap. 158 tal-Ligijiet ta' Malta u tal-Att X tal-2009 mhumiex gusti u ma jikkreawx bilanc ta' proporzjonalita' bejn id-drittijiet tas-sid u dawk tal-inkwilin stante li l-valur lokatizzju tal-fond kien ferm oghla minn dak stabbilit fil-ligi u ghalhekk huma bi ksur tal-Kostituzzjoni ta' Malta u tal-Ewwel Artikolu ta' l-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropea u tal-Artikolu (6) tal-Konvenzjoni u dan ghall-perjodu mill-11 ta' Awwissu 1987 sal-introduzzjoni tal-Att XXVII tal-2018.

Illi l-livell baxx tal-kera, l-istat tal-incertezza tal-possibilità tat-tehid lura tal-proprjeta', in-nuqqas ta' salvagwardji procedurali, iz-zieda fil-livell tal-ghejxien f'Malta f'dawn l-ahhar decenni u l-interferenza sproporjzonata bejn id-drittijiet tas-sid u dawk tal-inkwilini ikkreaw piz eccessiv fuq ir-rikorrenti.

Illi r-rikorrenti m'ghandhiex rimedju effettiv ai termini tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea stante illi huma ma jistghux izidu l-kera b'mod ekwu u gust skond il-valur tas-suq illum stante illi dak li effettivament huma jistghu jircievu huwa dak kif limitat bl-artikolu 1531C tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi dan kollu gja gie determinat fil-kawzi **Amato Gauci Vs Malta no. 47045/06 deciza mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem fil-15 ta' Settembru 2009 u Lindheim and others Vs Norway nru. 13221/08 u 2139/10 deciza fit-12 ta' Gunju 2012 u Zammit and Attard Cassar vs Malta applikazzjonu nru. 1046/12 deciza fit-30 ta' Lulju 2015 u Anthony Debono et vs Avukat Generali et deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili (Sede Kostituzzjonali) fit-8 ta' Mejju 2019.**

Illi gialadarba r-rikorrenti qed jsofru minn nuqqas ta' "fair balance" bejn l-interessi generali tal-komunita' u l-bzonnijiet u protezzjoni tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem kif deciz b' **Beyeler vs Italy nru. 33202/96, J.A. Pye (Oxford) Ltd and J.A. Pye (Oxford) Land Ltd vs the United Kingdom [GC], nru. 44302/02, § 75, ECHR 2007-III)** u ghalhekk il-principju ta' proporzjonalita kif gie deciz f'**Almeida Ferreira and Melo Ferreira vs Portugal nru. 41696/07 § 27 u 44 tal-21 ta' Dicembru 2010.**

Illi r-regolamenti ta' kontroll tal-kera huma interferenza mad-dritt tas-sid ghall-uzu tal-proprjeta taghhom stante illi dawn l-iskemi ta' kontroll tal-kera u restrizzjonijiet fuq id-dritt tas-sid li jittermina l-kirja tal-inkwilin u wisq inqas ta' min qed jipprova jippresta lilu nnifsu bhala inkwilin meta mhuwiex jikkostitwixxi kontroll tal-uzu tal-proprjeta' fit-termini tat-tieni paragrafu tal-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropea (vide **Hutten-Czapska vs Poland [GC], nru. 35014/97, §§ 160-161, ECHR 2006-VIII, Bitto and Others vs Slovakia, nru. 30255/09, § 101, 28 ta' Jannar 2014 u R&L, s.r.o. and Others §108**).

Illi l-anqas huwa gust u ekwu illi l-fond in kwistjoni ghandu jkollu l-istess valur lokatizzju impost bil-ligi ai termini tal-Artikolu 1531C tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi inoltre, il-ligi hija diskriminatorja bejn dak li hemm dispost fl-Artikolu 1531C tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta u tal-Kap. 69 tal-Ligijiet ta' Malta u dak li jiddisponi l-Att XXXI tal-1995 ghal kirjiet li dahlu fis-sehh wara l-1 ta' Gunju 2005.

Illi din hija wkoll diskriminatorja sia ai termini tal-Artikolu 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropea.

Illi l-valur lokatizju tal-post huwa ferm oghla minn dak li l-ligi imponiet li r-rikorrenti ghandhom jircievu, b'tali mod illi bid-dispozizzjonijiet tal-Artikolu 34, 37 u 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Artikolu 14 u l-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropea il-Kap. 69 tal-Ligijiet ta' Malta kif emendat bl-Att XXXI tal-1995 u l-emendi li saru bl-Att X tal-2009 jilledi d-drittijiet kostituzzjonali tar-rikorrenti kif protetti taht l-Artikolu tal-Kostituzzjoni ta' Malta, kif ukoll ta' l-Artikolu 1 u 14 tal-Protocol Nru. 1 u l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja u ghalhekk il-Ligi fuq imsemmija ghandha tigi ddikjarata anti-kostituzzjonali u ghandha tigi emendata, kif del resto diga gie deciz mill-**Qorti Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem fil-kawza Amato Gauci vs. Malta – deciza fil-15 ta' Settembru, 2009 u Zammit and Attard Cassar vs Malta deciza fit-30 ta' Lulju 2015 mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem**.

Illi l-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem diga kellha okkazjoni tikkummenta f'kazi li rrigwardjaw lil Malta li ghalkemm m'hemmx dubju li l-Istat ghandu dover u allura d-dritt li jintervjeni biex jassikura abitazzjoni decenti lil min ma jistax ikollu dan bilmezzi tieghu stess, li ndividwu jigi

privat mill-uzu liberu tal-proprjeta' ghal hafna snin u fil-frattemp jircievi kera mizera, jammonta ghall-ksur tad-dritt in kwistjoni. Fil-kawza **"Ghigo vs Malta", deciza fis-26 ta' Settembru 2006**, il-Qorti sabet li jezisti l-ksur tad-dritt in kwistjoni ghaliex ir-rikorrenti gie privat mill-proprjeta' tieghu tnejn u ghoxrin (22) sena qabel u kien jircievi hamsa u hamsin (55) Euro fis-sena bhala kera. Fis-sentenza **"Fleri Soler et vs Malta"**, moghtija fl-istess data, l-istess Qorti sabet li d-dritt fundamentali tar-rikorrenti gie lez u allura qalbet sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali ta' Malta kif gara wkoll fil-kawza ta' **"Franco Buttigieg & Others vs Malta" deciza mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem fil-11 ta' Dicembru 2018 u "Albert Cassar vs Malta" deciza mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem fit-30 ta' Jannar 2018.**

Illi b'sentenza deciza mill-**Prim' Awla tal-Qorti Civili (Sede Kostituzzjonali), Rikors Nru. 89/18 LM fl-ismijiet Anthony Debono et vs l-Avukat Generali et, fit-8 ta' Mejju 2019**, din l-Onorabbli Qorti ddecidiet illi l-Kap. 69 tal-Ligijiet ta' Malta u l-emendi tal-Att X tal-2009 jilledu d-drittijiet kostituzzjonali tas-sidien stante li ma nzammx proporzjon bejn id-drittijiet tas-sid u dawk tal-inkwilin, u li s-sidien mhux qed jircievu l-kera gusta fis-suq, biex b'hekk l-Avukat Generali gie kkundannat jhallas danni ta' €20,000 lir-rikorrenti oltre l-ispejjez kollha tal-kawza.

Illi in vista tal-kazistika surreferita, sahansitra dik tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, certament li ma hemm ebda dubju illi r-rikorrenti qed jsofru lezjoni tad-drittijiet fundamentali taghhom ta' proprjeta kif sanciti bl-imsemmi Artikolu 1 ta' l-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropea u tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u ghalhekk l-Istat jirrisarcixxi id-danni pekunjarji u non pekunjarji sofferti mill-istess rikorrenti mill- 11 ta' Awwissu 1987, sad-dhul tal- Att. XXVII tal-2018.

ipproċedew billi talbu lil din il-qorti, prevja kwalsiasi dikjarazzjoni li tkun tidhrilha neċessarja u opportuna, jogħġobha:

i. Tiddikjara u Tiddeciedi illi fil-konfront tar-rikorrenti l-fatti suesposti, l-operazzjonijiet tal-artikolu 5 tal-Kap. 158 tal-Liġijiet ta' Malta u l-Att X tal-2009, bl-operazzjonijiet tal-Ligijiet vigenti, kif ukoll l-Att XXVII ta' 2018 qeghdin jaghtu dritt ta' rilokazzjoni lill-intimati Jesmond (Jesus Mary) Muscat (K.I. 188164M) u Maria Muscat (K.I. 138464M) ghall-fond **78, St Louis, Flat 2, Triq San Luqa,**

G'Mangia, tal-Pieta u dan bi vjolazzjoni tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti kif sanciti inter alia fl-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, u l-Ewwel Artikolu ta' l-Ewwel Protocol tal-Konvenzjoni Ewropeja (l-Ewwel Skeda tal-Kap. 319 tal-Liġijiet ta' Malta) u tal-Artikolu 14 tal-istess Konvenzjoni.

ii. Tiddikjara u Tiddeciedi illi l-intimat Avukat tal-Istat huwa responsabbli ghal kumpens u danni siegha pekunjarji u non pekunjarji sofferti mir-rikorrenti b'konsegwenza ta' l-operazzjonijiet tal-Kap. 158 u l-Att X tal-2009, tal-Ligijiet ta' Malta, u l-Att XXVII ta' 2018 talli ma nzammx bilanc bejn id-drittijiet tas-sid u dawk tal-inkwilin peress illi l-kera pagabbli a tenur tal-ligijiet vigenti ma tirriflettix is-suq u l-anqas il-valur lokatizzju tal-proprjeta' in kwistjoni wkoll ai termini tal-Ligi.

iii. Tillikwida l-istess kumpens u danni pekunjarji u non pekunjarji kif sofferti mir-rikorrenti, oltre l-imghaxx legali wkoll ai termini tal-Ligi.

iv. Tikkundanna lill-intimat Avukat tal-Istat jhallas l-istess kumpens u danni likwidati pekunjarji u non pekunjarji oltre l-imghaxx legali ai termini tal-Ligi, bl-imghax legali bid-data sal-effettiv pagament.

Bl-ispejjeż u bl-inġunzjoni ta' l-intimati minn issa għas-subizzjoni.

2. Rat ir-risposta preżentata fit-30 ta' Diċembru, 2022, mill-Avukat tal-Istat[1], li permezz tagħha ġie eċċepit hekk:

1. Illi **in linea preliminari** u safejn l-azzjoni tolqot l-Att XXVII tal-2018, sakemm proċeduri u rimedju maħsuba taħt l-istess att ma ġewx eżawriti qabel ma ġiet intavolata l-kawża odjerna, l-ilment huwa intempestiv u din l-Onorabbli Qorti għanda tiddeklina milli teżerċita s-setgħat kostituzzjonali u konvenzjonali tagħha fir-rigward tal-istess;

2. Illi, mingħajr preġudizzju **għas-suespost u fil-mertu**, l-esponent huwa tal-umli fehma li t-talbiet tar-rikorrenti għandhom jiġu miċħuda *in toto* peress li huma infondati fil-fatt u fid-dritt u dan għar-raġunijiet segwenti li qed jiġu hawn elenkati mingħajr preġudizzju għal xulxin:

---

[1] A folio 38.

3. Illi, **b'referenza għall-ewwel talba** l-fatt waħdu li l-Kapitolu 158 jagħti dritt ta' rilokazzjoni mhux fih innifsu leżiv. Di piu' qari kontestwali tal-artikolu 5 mat-tifsira ta' kerrej kif misjuba fl-artikolu 2 tal-Kap 158 tal-Liġijiet ta' Malta jurik li t-tiġdid tal-kirja favur il-kerrej hija miżura temporanja u mhux perpetwa;

4. Illi, **safejn l-ewwel talba tar-rikorrenti** hija mibnija fuq l-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta din hija insostenibbli minħabba li f'dan il-każ l-iStat ma kiseb jew ħa l-ebda pussess ta' xi ġid li huwa tar-rikorrenti;

5. Illi **safejn l-ewwel talba tar-rikorrenti** hija mibnija fuq l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni din hija insostenibbli u dan għaliex ma hemm l-ebda diskriminazzjoni fil-konfront tar-rikorrenti. Inoltre, fir-rigward ta` dan l-artikolu, ir-rikorrenti ma ssodisfawx element importanti sabiex tiskatta l-applikabbilita ta` tali provvediment. Dawn l-artikoli jissottolineaw li t-tgawdija tad-drittijiet u libertajiet għandhom jiġu assigurati mingħajr diskriminazzjoni għal kull raġuni bħalma huma s-sess, razza, kulur, lingwa, religjon, opinjoni politika jew opinjoni oħra, oriġini nazzjonali jew soċjali, assoċjazzjoni ma` minoranza nazzjonali, proprjeta`, twelid jew status ieħor fil-każ tal-Konvenzjoni u razza, post ta` oriġini, opinjonijiet politiċi, kulur, fidi, sess, orjentazzjoni sesswali jew identita` tal-ġeneru fil-każ tal-Kostituzzjoni. Fil-każ in diżamina ma ġiet allegata l-ebda diskriminazzjoni għal xi raġuni ta` status kif mitlub, sabiex ikun hemm vjolazzjoni tal-artikoli msemmija;

   Illi sabiex ir-rikorrenti tista' tallega li ġie leż id-dritt fundamentali tagħha ai termini tal-artikolu 14 tal-Konvenzjoni trid tipprova wkoll li saret diskriminazzjoni fuq bażi ta` `like with like` u dan għaliex mhux kull aġir huwa wieħed diskriminatorju;

6. Illi **b'referenza għat-tieni talba** jiġi eċċepit illi l-Istat għandu marġini ta' apprezzament usa' fejn jidħol il-kontroll tal-użu tal-propjeta'. Dan huwa aċċettat kemm mill-ġurisprudenza nostrali kif ukoll dik tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem li l-liġijiet li jagħtu setgħa lill-Istat li jikkontrolla l-proprjetà ta' individwi sabiex jiġi assigurat l-attwazzjoni ta' żvilupp soċjali u ekonomiku fl-interess tal-kollettiv;

7. Illi, fil-fehma tal-esponent miżuri soċjali implimentati biex jipprovdu dar ta' abitazzjoni lin-nies fil-bżonn jaqgħu fil-kappa tal-interess ġenerali. Taħt dan il-profil l-artikoli tal-Kap 158 tal-Liġijiet ta' Malta mdaħħla fis-sistema legali

permezz tal-Att XXXIII tal-1979, li huma maħsuba biex jipproteġu persuni milli jiġu mkeċċija mid-dar tal-abitazzjoni tagħhom ma jistgħux jiġu klassifikati li mhumiex leġittimi jew mhux fl-interess ġenerali;

8. Illi konsegwentement ma għandux jiġi argumentat li ma nżammx bilanċ bejn il-partijiet involuti stante li s-sid xorta żamm id-drittijiet propjetarji tiegħu;

9. Illi **jiġi eċċepit u dan fejn ir-rikorrenti qiegħdin jgħidu li ma nżammx bilanċ frott l-operazzjonijiet tal-Att XXVII tal-2018,** li dan mhux talli mhuwiex il-każ talli l-għan prinċiparju ta' dan l-Att kien sabiex tiġi ammeljorata s-sitwazzjoni tas-sidien. Li permezz ta' dan l-Att mhux biss tiġi awmentata l-kirja iżda wkoll l-inkwilin ikun soġġett għat-test tal-meżżi bil-potenzjal li l-kirja tintemm. Għalhekk ma jistax jingħad illi dan l-istess Att ma jżommx bilanċ bejn il-partijiet involuti;

10. Illi konsegwentement it-talbiet għandhom jiġu miċħuda iżda mingħajr l-ebda preġudizzju, għandu jiġi segwit il-prinċipju *in illiquidis non fit mora* jekk jiġi ordnat li għandhom jitħallsu imgħaxijiet;

11. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

GĦALDAQSTANT, l-esponent huwa tal-umli fehma li t-talbiet kif dedotti ma jimmeritawx illi jintlaqgħu u kwindi jitlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti jogħġobha tiċħad il-pretensjonijiet kif dedotti fir-rikors promotur bħala infondati fil-fatt u fid-dritt stante li r-rikorrenti ma sofrew l-ebda ksur tad-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet fondamentali, u dan bl-ispejjeż kontra l-istess rikorrenti

3. Rat ir-risposta ntavolata mill-intimati Muscat fit-22 ta' Frar, 2023[2], li biha huma eċċepew dan li ġej:

1) Illi preliminarjament l-initimati jeċċepixxu illi huma mhumiex il-legittimi kuntradditturi fil-kawza odjerna stante illi r-rikorrenti qed jattakka l-liġijiet tal-kera viġenti u ebda mit-talbiet tar-rikorrenti, inkluz dawk għall-ħlas ta' kumpens mhux qed isiru fil-konfront tagħhom;

2) Illi mingħajr preġudizzju għas-suepost, l-esponenti jeċċepixxu illi ir-rikorrenti naqsu milli jeżerċitaw b'mod

[2] A folio 45.

sħiħ ir-rimedji ordinarji mogħtija mil-liġi qabel ma intavolaw dawn il-proċeduri Kostituzzjonali;

3) Illi r-rikorrenti intavolaw rikors quddiem il-Bord li Jirregola il-Kera fl-ismijiet Catherine sive Kathleen Mifsud vs Jesmond Muscat u Maria Muscat rikors numru 954/2022JM.

4) Illi l-fatt li r-rikorrenti intavolaw proċeduri quddiem il-Bord li Jirregola l-Kera jipprova li l-liġi tipprovdi għal rimedji ordinarji sufficjenti tant illi r-rikorrent ħassew il-ħtieġa li jirrikorru għalihom;

5) Illi mingħajr preġudizzju għal dak gia eċċepit, l-intimati dejjem aġixxew skont il-liġijiet viġenti matul is-snin kollha;

6) Illi għalhekk, mhux fil-kompitu tal-esponenti li jwieġbu għal talbiet dwar ksur ta' drittijiet fundamentali stante li dawn mhumiex obbligi li jorbtu lilhom;

7) Illi bla preġudizzju għas-suespost, it-talba għal dikjarazzjoni li l-ligi li permezz tagħha il-kirja inkwistjoni tikseb il-protezzjoni tivvjola id-drittijiet fundamentali sanċiti mill-kostituzzjoni u mill-Konvenzjoni Ewropea mhix gustifika fil-każ odjern;

8) Illi għal kuntrarju ta' dak espost mir-rikorrenti, u bla preġudizzju għas-sueppost, l-emendi legali li saru fl-2018 jipprovdu għal mekkaniżmu fejn permezz ta' rikors sid ta' propjeta mikrija ai termini tal-istess Kapitolu 158 tal-liġijiet ta' Malta, jista' permezz ta' rikors jitlob li jiġu stabbiliti kundizzjonijiet ġodda tal-kera kif ukoll revizjoni tal-pagament tal-kera, proċess li l-istess rikorrenti utilizza fil-kawża bin-numru 954/2022 quddiem il-Bord li Jirregola l-kera;

9) Illi l-intendiment tal-leġiżlatur huwa li jilħaq bilanċ bejn l-interessi tas-sid u tal-inkwilin;

10) Illi di piu' u mingħajr preġudizzju għas-suespost, mhuwiex minnu illi hemm impossibilita' sabiex ir-rikorrenti jieħdu l-pussess tal-propjeta' lura u dan għaliex il-liġi tipprovdi kif dan jista' jseħħ;

11) Illi għar-raġunijiet hawn fuq imsemmija, l-esponenti jitolbu umilment lil din l-Onorabbli Qorti biex tiċħad it-talbiet tar-rikorrenti bl-ispejjez kontra tagħhom;

12) Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż kontra l-atturi minn issa ngunti in subizzjoni.

4. Rat ix-xiehda u d-dokumenti miġbura, kif ukoll l-atti proċesswali fl-intier tagħhom;

5. Rat in-noti ta' sottomissjonijiet;

6. Rat li l-kawża hija mħollija għal-lum sabiex tingħata s-sentenza;

Ikkunsidrat:

7. Illi din hija kawża li permezz tagħha r-rikorrenti qed jilmentaw minn ksur tad-drittijiet fundamentali tagħhom kif protetti mill-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni, mill-artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropea u mill-artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-istess Konvenzjoni, u dan b'konsegwenza tat-tħaddim tal-artikolu 5 tal-Ordinanza li Tneħħi l-Kontroll tad-Djar (Kapitolu 158 tal-liġijiet ta' Malta), kif ukoll minħabba d-dispożizzjonijiet tal-Att X tal-2009 u tal-Att XXVII tal-2018, fir-rigward tal-appartament internament numerat tnejn (2), li jifforma parti mill-korp ta' bini bin-numru ċiviku tmienja u sebgħin (78) u magħruf bl-isem "St Louis" fi Triq San Luqa, Guardamangia f'Tal-Pietà (minn issa 'l quddiem imsejjaħ biss bħala "il-Fond").

8. Ir-rikorrenti jgħidu li l-Fond kien intiret minn missierhom John Mifsud mingħand ħutu. Mill-atti jirriżulta li ħu John Mifsud, u ċjoè Paolo Mifsud, miet fil-31 t'Ottubru 2004. Is-suċċessjoni tiegħu kienet regolata minn testment pubbliku riċevut min-Nutar Frank Xavier Dingli fit-18 ta' Marzu, 1981[3], li bih innomina bħala werrieta lil missier ir-rikorrenti u lil ħutu l-oħra Gerald Mifsud u Maria Carmela Mifsud, li mietu improle u mhux miżżewwġa[4] qabel l-istess Paolo Mifsud, u ċjoè fid-29 t'Ottubru 1981 u fl-24 t'April 2001 rispettivament, u sehmhom mill-wirt ta' Paolo Mifsud għalhekk akkrexxa ma' sehem John Mifsud. John Mifsud iddikjara t-trasmissjoni *causa mortis* tal-beni immobbli li kienu jappartjenu lil Paolo Mifsud permezz ta' att riċevut min-Nutar Pubbliku Edward Flores fis-16 ta' Mejju 2005[5].

---

[3] A folio 26.
[4] Ara l-affidavit tar-rikorrent Robert Mifsud, a folio 7.
[5] Ara folio 31.

9. John Mifsud miet fit-8 t'Ottubru 2017, u s-suċċessjoni tiegħu kienet regolata minn testment *unica charta* li huwa għamel fl-atti tan-Nutar Edward Flores fl-4 t'Ottubru 2005[6], li bih innomina lir-rikorrenti wliedu Robert Mifsud, Louis Mifsud, Sandra Zammit u Christine Micallef bħala werrieta tiegħu, kif ukoll lil martu r-rikorrenti Catherine sive Kathleen Mifsud bħala użufruttwarja fuq l-eredità tiegħu. John Mifsud għamel ukoll testment addizzjonali fl-atti tal-istess Nutar Flores fit-8 t'April 2016[7], iżda l-kontenut tiegħu mhux rilevanti għal dan il-każ. It-trasmissjoni *causa mortis* tal-ġid immobbli li kellu John Mifsud favur il-werrieta tiegħu ġiet dikjarata b'att pubbliku tat-13 t'Awwissu 2018 riċevut min-Nutar Pubbliku Charmaine Bonnici[8].

10. Illi rriżulta wkoll li l-Fond kien inkera minn Paolo Mifsud lill-intimat Jesmond Muscat bi skrittura privata tal-1 ta' Lulju 1985, għal żmien ta' sena u versu l-kera ta' Lm150 fis-sena, pagabbli kull tliet xhur bil-quddiem[9]. F'dak iż-żmien, il-Fond kien diġà ġie dekontrollat, b'ordni ta' reġistrazzjoni datata 29 ta' Marzu 1985[10].

11. Illi mix-xiehda tal-intimat Muscat, irriżulta wkoll li l-intimati Muscat dejjem għexu fil-Fond u użawh bħala r-residenza ewlenija tagħhom[11]. L-intimat Muscat eżebixxa wkoll kopja tal-kotba tal-kera, kif ukoll l-oriġinali ta' xi wħud minn dawn il-kotba tal-kera, *animo ritirandi*[12].

12. Illi mill-provi fuq imsemmija, din il-qorti hija sodisfatta li r-rikorrenti wrew it-titolu tagħhom fuq il-Fond. Mhux hekk biss, imma r-rikorrenti Robert Mifsud, Louis Mifsud, Sandra Zammit u Christine Micallef seħħilhom ukoll juru li huma s-suċċessuri leġittimi ta' Paolo Mifsud, bil-konsegwenza li huma għalhekk għandhom il-jedd li jippretendu kumpens pekunjarju anki b'konsegwenza ta' leżjonijiet ta' drittijiet fundamentali mġarrba minn Paolo Mifsud u minn John Mifsud, l-awturi fit-titolu tagħhom[13]. B'danakollu, mal-mewt ta' John Mifsud, ġie fis-seħħ l-użufrutt fuq il-patrimonju tiegħu

---

[6] A folio 19.
[7] A folio 22.
[8] A folio 11.
[9] Ara folio 10.
[10] Ara folio 35.
[11] Ara x-xiehda tal-intimat Muscat, a folio 52.
[12] Minn folio 54 sa 66.
[13] Ara per eżempju d-deċiżjonijiet ***Carmel sive Charles Sammut et vs. Maria Stella Dimech et*** (Qorti Kostituzzjonali, 26/5/2021) u ***John Mary Buttigieg et vs. L-Avukat Ġenerali et*** (Qorti Kostituzzjonali, 26/1/2022).

favur ir-rikorrenti Catherine sive Kathleen Mifsud, u għalhekk minn dakinhar 'il quddiem, kwalsiasi vjolazzjoni ta' drittijiet fundamentali setgħet tiġġarrab biss minnha bħala użufruttwarja (ara f'dan is-sens ***Richard Zahra vs. L-Avukat tal-Istat et***[14]; ***Joseph Pace et vs. Avukat tal-Istat et***[15]; ***Giovanna sive Jeanette Pocock vs. L-Avukat Ġenerali et***[16]).

13. Illi l-qorti tqis ukoll illi ġie ampjament ippruvat li l-kirja eżistenti fuq il-Fond hija waħda li tintlaqat bl-applikazzjoni tal-artikolu 5 tal-Ordinanza li Tneħħi l-Kontroll tad-Djar.

Ikkunsidrat:

14. Illi l-intimati Muscat eċċepew illi huma m'humiex il-leġittimi kontradittturi, la darba r-rikorrenti qiegħdin jimpunjaw il-liġi u ebda waħda mit-talbiet dedotti minnhom ma huma diretti fil-konfront tagħhom.

15. Għalkemm dan hu minnu, hija l-fehma ta' din il-qorti li f'azzjonijiet dwar ksur ta' drittijiet fondamentali, jeżistu aktar minn kategorija waħda ta' persuni li għandhom jitqiesu bħala leġittimi kontradittturi[17]. Huma leġittimi kontradittturi ta' azzjoni dwar ksur ta' jeddijiet fondamentali mhux biss dawk li kkaġunaw il-vjolazzjoni nnifisha, imma wkoll dawk li, għalkemm mhux awturi tal-vjolazzjoni, però jistgħu jirrimedjaw għaliha. Huma wkoll leġittimi kontradittturi dawk li, anke jekk mhux awturi tal-vjolazzjoni u lanqas ma huma f'pożizzjoni li jagħtu rimedju għall-vjolazzjoni subita, huma madanakollu vestiti b'interess li jipparteċipaw fil-ġudizzju dwar jekk dik il-vjolazzjoni seħħitx. Din il-kategorija ta' persuni solitament tinkludi dawk li jkollhom jeddijiet li jistgħu jiġu milquta bil-konsegwenzi ta' sejbien ta' vjolazzjoni. Sabiex jingħata eżempju, jekk il-vjolazzjoni allegata tkun seħħet waqt is-smigħ ta' proċeduri ġudizzjarji, huwa miżmum li dawk il-persuni li huma partijiet f'dawk il-proċeduri għandhom jipparteċipaw fil-ġudizzju dwar il-ksur tad-drittijiet fondamentali, għaliex jekk jinstab li dawk il-proċeduri jkunu wasslu għall-vjolazzjoni allegata, ir-rimedju li

[14] Qorti Kostituzzjonali, 25/10/2023.
[15] Qorti Kostituzzjonali, 12/7/2023.
[16] Qorti Kostituzzjonali, 29/3/2023.
[17] Ara ***Joseph Abela vs. L-Onorevoli Prim'Ministru*** (Qorti Kostituzzjonali, 7/12/1990).

jrid jingħata aktarx se jaffettwa l-jeddijiet tagħhom ukoll f'dawk l-istess proċeduri. Bl-istess mod, fejn qed jiġi allegat li l-protezzjoni mogħtija lill-inkwilin tkun leżiva tad-dritt fondamentali tas-sid għat-tgawdija ta' ħwejġu, jkun għaqli li l-inkwilin jipparteċipa fil-ġudizzju kostituzzjonali, u dan mhux biss minħabba r-rimedju li jista' jingħata u għal raġunijiet ta' integrità tal-ġudizzju, imma wkoll sabiex l-inkwilin jingħata l-opportunità li jinstema' fi proċeduri li dwarhom hu wkoll għandu interess billi huwa l-jedd tiegħu (u ċjoè l-jedd tal-kirja) li jkun qed jiġi diskuss.

16. Għalhekk din l-eċċezzjoni hija miċħuda.

Ikkunsidrat:

17. Niġu issa għall-meritu.

18. It-tielet subinċiż tal-artikolu 5 tal-Kapitolu 158 tal-liġijiet ta' Malta, fil-qosor, jillimita b'mod tassattiv ir-raġunijiet għaliex is-sid jista' jirrifjuta li jġedded il-kirja lill-inkwilin. Ir-raġunijiet li għalihom fil-fatt is-sid jista' jirrifjuta li jġedded il-kirja huma lkoll raġunijiet konsistenti minn inadempjenza jew ksur tal-kondizzjonijiet tal-kera min-naħa tal-inkwilin, b'mod għalhekk li jekk l-inkwilin josserva d-dmirijiet tiegħu, is-sid ma jkollu qatt raġuni biex jieħu lura l-pussess ta' ħwejġu. Is-sid huwa wkoll vjetat milli jgħolli l-kera, ħlief bil-mod preskritt fil-paragrafu (ċ) tal-artikolu 5(3), u ċjoè: «*Il-kera li għandu jitħallas taħt l-istess kirja wara d-data tal-ewwel tiġdid tal-kirja li jsir bis-saħħa ta' dan is-subartikolu jista' jiżdied minn sid il-kera, meta jsir dak it-tiġdid u wara t-tmiem ta' kull ħmistax-il sena li tiġi wara sakemm il-kirja tibqa' favur l-istess kerrej, b'daqstant mill-kera li kien jitħallas minnufih qabel dak it-tiġdid jew qabel ma jibda kull perijodu sussegwenti ta' ħmistax-il sena, li jkun ammont li ma jeċċedix l-imsemmi kera, li jirrappreżenta bi proporzjon għal dak il-kera ż-żieda fl-inflazzjoni mis-sena li l-kera li għandu jiżdied kien l-aħħar stabbilit*».

19. Dawn l-effetti tal-liġi mpunjata mir-rikorrenti jwasslu għall-konklużjoni għalhekk li huwa minnu li l-intimati Muscat qed igawdu minn jedd ta' rilokazzjoni li kien jipprevali fuq ir-rieda tas-sid-lokatur, li kien anki mġiegħel joqgħod b'idejh marbuta anki dwar l-ammont ta' kera li seta' jirċievi mingħand l-inkwilin protett.

20. Illi issa hija ġurisprudenza kopjuża dik li tqis li dawk il-liġijiet li jipprovdu għall-impożizzjoni ta' relazzjoni lokatizja fuq sidien ta' fondi urbani hija liġi li tfittex li tilħaq skop soċjali fl-interess ġenerali, u li għalhekk minnha nnifisha m'hijiex leżiva tal-jeddijiet fondamentali tal-istess sidien, li huma b'hekk imġiegħla li jkunu lokaturi ta' ħwejjiġhom. Kif osservat issa diversi drabi, l-iskop soċjali li l-leġiżlazzjoni mpunjata f'din il-kawża tippersegwixxi għandu jitqies bħala skop fl-interess pubbliku li jilleġittima l-istess leġiżlazzjoni. Madanakollu, fit-twettiq ta' leġiżlazzjoni bħal din, id-dmir tal-Istat ma jieqafx hemm. Ġie miktub li:

> The Court has broken down Article 1 of the First Protocol into its component parts and has gradually established the relationship between them. Its language has become familiar by frequent repitition. In Sporrong and Lönnroth v Sweden, the Court stated:
>
> [This provision] comprises three distinct rules. The first rule, which is of a general nature enounces the principle of peaceful enjoyment of property; it is set out in the first sentence of the first paragraph. The second rule covers deprivation of possessions and subjects it to certain conditions; it appears in the second sentence of the first paragraph. The third rule recognises that the [contracting] states are entitled, amongst other things, to control the use of property in accordance with the general interest, by enforcing such laws as they deem necessary for the purpose; it is contained in the second paragraph.
>
> In James v UK, the Court explained the relationship between the three sentences:
>
> The three rules are not distinct in the sense of being unconnected: the second and third rules are concerned with particular instances of interference with the right to peaceful enjoyment of property and should therefore be construed in the light of the general principle enunciated in the first rule.[18]

21. Illi fejn jiġi stabbilit li l-interferenza fit-tgawdija tal-possediment kellha bażi legali u leġittima, irid imbagħad jiġi mistħarreġ jekk dik l-interferenza tirrispettax bilanċ xieraq u ġust bejn il-ħtigiet tal-interess ġenerali tal-komunità u r-rekwiżiti dwar il-protezzjoni tad-drittijiet tal-individwu. F'dan is-sens huwa spjegat li: «… *the Court assesses the*

[18] Ara ***Harris, O'Boyle and Warbrick***, Law of the European Convention of Human Rights, 2nd edition, pġa. 666.

proportionality of the contested measure by determining whether 'a fair balance' has been struck between the interest of the community and the requirements of the protection of the individual's fundamental rights. This means, in particular, that: there must be a reasonable relationship of proportionality between the means employed and the aim sought to be realised by any measure depriving a person of his possessions[19]. *Under this head, the Court may examine whether 'an individual and excessive burden' has been imposed on the individual. Where this is the case, there appears to be a strong presumption of a lack of proportionality, which can be refuted only if adequate remedies and procedural safeguards have been available»*[20].

22. Illi huwa proprju f'dan ir-rispett li l-Istat, kif rappreżentat f'din il-kawża mill-intimat Avukat tal-Istat, falla.

23. Illi fiż-żmien rilevanti mertu tal-kawża, jidher li kien hemm diskrepanza notevoli bejn il-kera li kienet qed titħallas effettivament mill-intimati Muscat u dik li, skont il-perizja teknika estiża f'dawn l-atti, seta' ipprokura l-fond in kwistjoni kieku nkera fis-suq miftuħ. Il-provi juru li hekk kif is-snin bdew igerbu, il-valur tal-Fond in kwistjoni żdied u baqa' jiżdied b'mod konsiderevoli, u hekk ukoll żdied b'mod konsiderevoli l-valur lokatizju tal-istess Fond. Fi kliem ieħor, il-provi juru li r-rikorrenti, u qabilhom l-awturi tagħhom fit-titolu, ġew deprivati mit-tgawdija sħiħa tal-Fond u minflok, sabiex l-Istat jilħaq l-iskop soċjali leġittimu li jipprovdi akkomodazzjoni residenzjali lill-intimati Muscat, tqiegħed piż sproporzjonat fuq is-sidien billi d-deprivazzjoni tagħhom ma saritx versu ħlas ta' kumpens li jista' remotament jitqies adekwat. Dan partikolarment meta wieħed iqabbel il-kera effettivament imħallsa mill-intimati Muscat mal-valuri indikati fil-perizja teknika eżegwita fuq ordni ta' din il-qorti.

24. Dan kollu jfisser allura li l-artikolu 5 tal-Kapitolu 158 tal-liġijiet ta' Malta, sa fejn kien jagħti lill-intimati Muscat il-fakultà li, kemm-il darba huma jkunu ċittadini Maltin u jużaw il-fond in kwistjoni bħala r-residenza ordinarja tagħhom mat-tmiem, ikomplu jokkupaw dak il-fond b'titolu ta' lokazzjoni, ma huwiex *ut sic* leżiv fil-konfront tal-

---

[19] See judgment of 21 February 1986, *James and Others*, A.98, p.34; judgment of 8 July 1986, *Lithgow and Others*, A.102, p. 50; judgment of 9 December 1994, *Holy Monasteries*, A.301-A, p. 34; judgment of 20 November 1995, *Pressos Compania Naviera S.A. and Others,* A.332, p.21.

[20] ***Van Dijk & Van Hoof***, Theory and Practice of the European Convention on Human Rights (Third Edition), §13.4.2.

jeddijiet fondamentali tar-rikorrenti. Il-vjolazzjoni ta' dawk il-jeddijiet però tqum minħabba l-fatt li l-leġiżlatur naqas milli jipprovdi mekkaniżmu li permezz tiegħu isseħħ reviżjoni tal-kondizzjonijiet tal-kirja li tkun b'xi mod radikata fuq il-valur tal-fond innifsu. Ir-reviżjonijiet maħsuba fil-Kapitolu 158 huma kompletament distakkati mill-valur tal-fond innifsu, u dawk eventwalment introdotti fil-Kodiċi Ċivili permezz tal-Att X tal-2009 huma tant'ieħor awtomatiċi u b'ebda mod ma jirriflettu iż-żieda fil-valur tal-proprjetajiet tas-sidien li huma mġiegħla jilbsu l-libsa ta' lokaturi.

25. Għalhekk din il-qorti ssib li tassew kien hemm vjolazzjoni tad-drittijiet fondamentali tar-rikorrenti kif protetti mill-artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea.

26. Fil-fehma ta' din il-qorti, il-vjolazzjoni ma bdietx mis-sena 1987, kif jippretendu r-rikorrenti. Mill-provi rriżulta li l-kera li kienet titħallas mal-konċepiment tal-kirja kienet ta' Lm150 fis-sena, pagabbli kull tliet xhur bil-quddiem. Fi kliem ieħor, €349.40. Fis-sena 1987, il-kera perċepibbli skont ir-relazzjoni estiża mill-perit tekniku kienet ta' €684 fis-sena. Fid-dawl tal-interess ġenerali li kien jilleġittima l-interferenza mwettqa permezz tal-leġiżlazzjoni mpunjata, kif ukoll tal-fatt li ġie diversi drabi deċiż li s-sid ma jistax jistenna li jirċievi l-ammont sħiħ tal-valur lokatizju (u proprju għalhekk isir tnaqqis sostanzjali fil-komputazzjoni tal-kumpens dovut f'każijiet simili), il-qorti hija tal-fehma li ma hemmx dik l-avarija bejn il-kera mħallsa u dik perċepibbli li twassal għall-vjolazzjoni. Il-vjolazzjoni imbagħad ġiet fis-seħħ meta l-valur tal-proprjetà għola iżjed u l-kera baqgħet fl-istess livell, u ċjoè b'effett mis-sena 1992 skont ir-relazzjoni tal-perit tekniku.

27. Din il-vjolazzjoni baqgħet sejra fil-fehma ta' din il-qorti, sal-promulgazzjoni tal-Att XXVI tal-2018 u ċjoè fl-aħħar ta' Lulju tas-sena 2018. Bil-promulgazzjoni ta' dan l-Att, ġie introdott fil-Kapitolu 158 tal-liġijiet ta' Malta l-artikolu 12B li jagħti lis-sid dritt t'azzjoni sabiex, f'każ li jirriżulta li l-inkwilin huwa sprovvist minn ċertu mezzi skont il-limiti stabbiliti f'leġiżlazzjoni sussidjarja, tintalab reviżjoni fil-kera pagabbli mill-inkwilin, liema reviżjoni tieħu bħala bażi tagħha l-valur tal-fond mikri bħala liberu, frank u bil-pussess vakanti. Din l-emenda allura tmur direttament biex tindirizza n-nuqqas ta' proporzjonalità li din il-qorti sabet li wasslet għall-ksur tad-drittijiet fondamentali tar-rikorrenti, billi twassal għar-ripreża fil-pussess tal-fond mikri fejn jinstab li l-inkwilin huwa munit b'mezzi u allura ma jistħoqqlux protezzjoni soċjali, jew

inkella għar-reviżjoni tal-kirja f'każ li jinstab li l-inkwilin ħaqqu dik il-protezzjoni. F'dan is-sens, tista' ssir riferenza għad-deċiżjoni ***T.S.L. – Tourism Services Limited vs. Avukat tal-Istat et*** (Qorti Kostituzzjonali, 12/7/2023), kif ukoll għad-deċiżjoni tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fil-ġurisdizzjoni kostituzzjonali tagħha fl-ismijiet ***Rosaria sive Lucy mart Joseph Camilleri vs. Avukat tal-Istat et*** (1/3/2022) u għall-ġurisprudenza hemmhekk ċitata, kif ukoll għad-deċiżjoni tal-Qorti Kostituzzjonali fil-kawża ***Mary Lourdes Cilia Scapellato vs. Georgia Sammut et*** (1/12/2021). Riferenza tista' ssir ukoll għad-deċiżjoni ***Tabib Dottor Jacob Vella et vs. Paul Magro et*** (Qorti Kostituzzjonali, 25/10/2023) u għar-rassenja ta' ġurisprudenza fiha kontenuta.

28. Issa fir-rikors tagħhom, ir-rikorrenti jilmentaw ukoll mid-dispożizzjonijiet tal-Att XXVII tal-2018. Però fl-istess rikors jingħad aktar minn darba li l-qorti għandha tqis il-vjolazzjoni subita minnhom «*sad-dħul tal- Att XXVII tal-2018*»[21]. Hekk ukoll, fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom ir-rikorrenti ma jelaborawx dwar dan l-aspett tal-pretensjoni tagħhom. Fid-dawl tal-ġurisprudenza ċitata fil-paragrafu preċedenti, kif ukoll tal-fatt li r-rikorrenti, għalkemm ressqu talba għar-reviżjoni tal-kirja, għadhom ma kisbux deċiżjoni finali[22], il-qorti qed tqis li mhux il-każ li tqis l-ilmenti tagħhom kontra l-Att XXVII tal-2018, jekk tassew ilmenti kien hemm. Għalhekk l-ewwel eċċezzjoni tal-Avukat tal-Istat u t-tieni eċċezzjoni tal-intimati Muscat se jkunu qed jiġu milqugħa.

Ikkunsidrat:

29. Illi r-rikorrenti qed iressqu l-ilment tagħhom anki skont l-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni.

30. Illi l-Avukat tal-Istat, min-naħa l-oħra, fir-risposta tiegħu jispjega li l-artikolu 37 ma japplikax għall-fattispeċi ta' każijiet simili, li ma jinvolvux teħid forzuż ta' proprjetà.

31. Illi l-artikolu 37(1) tal-Kostituzzjoni jgħid:

> Ebda proprjetà ta' kull xorta li tkun ma għandu jittieħed pussess tagħha b'mod obbligatorju, u ebda nteress fi jew dritt

[21] Ara folio 4.
[22] Ara x-xiehda in kontro-eżami tar-rikorrent Robert Mifsud, a tergo ta' folio 94.

fuq proprjetà ta' kull xorta li tkun ma għandu jiġi miksub b'mod obbligatorju, ħlief meta hemm disposizzjoni ta' liġi applikabbli għal dak it-teħid ta' pussess jew akkwist –

(a) għall-ħlas ta' kumpens xieraq;
(b) li tiżgura lil kull persuna li tippretendi dak il-kumpens dritt ta' aċċess lil qorti jew tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b'liġi sabiex jiġi deċiż l-interess tagħha fi jew dritt fuq il-proprjetà u l-ammont ta' kull kumpens li għalih tista' tkun intitolata, u sabiex tikseb ħlas ta' dak il-kumpens; u
(ċ) li tiżgura lil kull parti fi proċeduri f'dik il-qorti jew tribunal dwar pretensjoni bħal dik dritt ta' appell mid-deċiżjoni tagħha lill-Qorti tal-Appell f'Malta:

Iżda f'każijiet speċjali l-Parlament jista', jekk hekk jidhirlu xieraq li jagħmel fl-interess nazzjonali, b'liġi jistabbilixxi l-kriterji li għandhom jitħarsu, magħduda l-fatturi u ċ-ċirkostanzi l-oħra li għandhom jitqiesu, biex jiġi stabbilit il-kumpens li għandu jitħallas dwar proprjetà li jittieħed pussess tagħha jew li tiġi akkwistata b'mod obbligatorju; u f'kull każ bħal dak il-kumpens għandu jiġi iffissat u għandu jitħallas skont hekk.

32. Illi din id-dispożizzjoni għalhekk testendi t-tutela tagħha fir-rigward ta' kwalsiasi teħid ta' pussess jew ksib ta' interess jew dritt fi jew fuq proprjetà b'mod obbligatorju. It-tifsira klassika tad-dritt ta' proprjetà hija riflessa fl-artikolu 320 tal-Kodiċi Ċivili[23]. Fil-fehma ta' din il-qorti, l-interpretazzjoni korretta tal-artikolu 37 senjatament fid-dawl tat-tifsira ta' "proprjetà" skont il-liġi ċivili tagħna għandha twassal għall-konklużjoni li d-dritt ta' proprjetà, u kull dritt u interess fi jew fuq proprjetà, jinkludu neċessarjament l-użu u t-tgawdija tal-ħaġa. Meta allura l-Istat b'xi mod ikun effettivament u sostantivament qiegħed jieħu mingħand is-sid id-dritt li juża mill-proprjetà tiegħu kif

[23] «*Il-proprjetà hija l-jedd li wieħed igawdi u li jiddisponi minn ħwejġu bil-mod l-aktar assolut, basta li bihom ma jagħmilx użu ipprojbit mil-liġi*». Fi kliem awturi kontinentali li dejjem irċevew l-approvazzjoni tal-Qrati tagħna, «*Il diritto di proprietà è anzitutto* assoluto. *Il proprietario ha sulla cosa il potere giuridico più completo,* piena in re potestas. *Egli godrà dunque della sua cosa come vorrà, anchè, se ciò gli aggrada, in modo abusivo, mentre che colui che non ha che un diritto di usufrutto deve goderne come un buon padre di famiglia. Risulta dalla stessa idea che il proprietario non può essere costretto a spogliarsi del suo diritto … … … Come secondo carattere essenziale, il diritto di proprietà è* esclussivo*; il che non è in realtà se non una nuova maniera di manifestare il suo carattere assoluto. Il proprietario si può opporre a che altri tragga dalla sua cosa un utile qualunque, anchè se ciò non gli cagionasse pregiudizio alcuno … … … Già da tempo si è ricondotta l'analisi del diritto di proprieta' a tre elementi: 1.º Il ius utendi, o diritto di servirsi della cosa per tutti gli usi ai quali può prestarsi … 2.º Il ius fruendi, o diritto di godere della cosa, cioè ricavarne tutti i frutti che può dare … 3.º Il ius abutendi o diritto di disporre della cosa, sia vendendola, sia consumandola…*» (***Baudry LaCantinerie***, Trattato Teorico Pratico di Diritto Civile, Dei Beni, §§200, 201, 204).

jixtieq u kif irid, ikun ifisser li seħħ teħid tal-pussess fuq dik il-proprjetà, kif ukoll ksib ta' interess jew dritt fi u fuq dik l-istess proprjetà, u dan b'mod obbligatorju.

33. Din l-interpretazzjoni aktar wiesgħa tal-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni kienet imħaddna mill-Qorti Kostituzzjonali fid-deċiżjoni tagħha fil-każ ***Vincent Curmi noe et vs. Avukat Ġenerali et*** (24/6/2016) meta għaddiet biex tosserva li: «*...għalkemm il-każ odjern ma jittrattax esproprijazzjoni imma jirrigwardja t-teħid ta' interess fi proprjetà għal skopijiet ta' kirja, dan it-teħid ta' interess tant hu riġidu u wiesa' li fil-prattika jservi sabiex jippriva lir-rikorrenti bħala sidien mill-użu u mit-tgawdija tal-proprjetà tagħhom*». Aktar riċentement, il-Qorti Kostituzzjonali kellha okkażjoni teżamina dina l-istess eċċezzjoni fil-każ ***Rebecca Hyzler et vs. Avukat Ġenerali et*** (29/3/2019), fejn osservat dan li ġej:

> Din il-Qorti tosserva li mis-subartikolu 37[1] tal-Kostituzzjoni joħroġ ċar li din id-dispozizzjoni tal-liġi hi maħsuba li tingħata interpretazzjoni wiesgħa permezz tad-diċitatura tagħha fejn il-kliem "interess" u "dritt" ċertament jolqtu l-każ in eżami. Hu veru li m'hemm l-ebda teħid ta' proprjeta` iżda l-limitazzjoni tat-tgawdija tagħha prinċipalment permezz tal-imposizzjoni ta' relazzjoni kontrattwali ta' kera bejn ir-rikorrenti u l-intimati Vella, kontroll ta' dik il-kera u tal-użu tal-fond għal żmien indefinit, tista' biss issarraf għal kisba mingħajr kumpens tal-interess tas-sid f'dik il-proprjeta` u ta' dritt fuqha għall-fini ta' ntrojtu xieraq jew ta' użu. Huwa f'dan is-sens li żviluppat il-ġurisprudenza ta' din il-Qorti[24].

34. Riferenza ssir ukoll għad-deċiżjoni tal-Qorti Kostituzzjonali fil-kawża ***Louis Vincenti et vs. Maria sive May Herrera et*** (27/1/2021), u għar-rassenja ta' deċiżjonijiet hemmhekk kontenuta.

35. Din il-qorti taqbel perfettament ma' dawn id-deċiżjonijiet għar-raġunijiet diġà esposti aktar qabel, u għalhekk din l-eċċezzjoni tal-Avukat tal-Istat hija respinta.

36. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu, l-Avukat tal-Istat jirreferi wkoll għall-artikolu 47(9) tal-Kostituzzjoni biex isostni li d-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu 158 huma salvati

[24] ***Estelle Azzopardi et vs. Mikelina Said et*** u ***Mikelina Said et vs. Estelle Azzopardi et*** (Qorti Kostituzzjonali, 14/12/2018).

u għalhekk l-ilment tar-rikorrenti, sa fejn mibni fuq l-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni, huwa nfondat. Il-qorti tqis li din is-sottomissjoni tmur oltre dak li ġie eċċepit mill-Avukat tal-Istat fir-risposta tiegħu, bil-konsegwenza li din is-sottomissjoni effettivament tekwivali għal eċċezzjoni ġdida. L-eċċezzjonijiet ma jistgħux jiġu sollevati fin-noti ta' sottomissjonijiet. Kif qalet tajjeb il-Qorti Kostituzzjonali fid-deċiżjoni ***Francis Scerri et vs. Anthony Deguara et*** (9/10/2023): «*Huwa magħruf fil-ġurisprudenza li n-noti ta' sottomissjonijiet m'għandhomx jintużaw sabiex jitressqu kwistjonijiet ġodda li ma jkunux dibattuti qabel u li jaħsdu lill-kontroparti* ***(ara Josef Farrugia v. Christopher Carabott et*** *deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fid-29 ta' Mejju, 2008 u* ***Avukat Dottor Melvyn Mifsud nomine v. l-Avukat Dottor Anthony Cutajar et nomine*** *deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-23 ta' Novembru, 2020)*». F'kull każ, din is-sottomissjoni hija nfondata għaliex l-artikolu 5, impunjat mir-rikorrenti b'din il-kawża, sar liġi bl-Att XXIII tal-1979, u għalhekk wara d-data msemmija fl-artikolu 47(9). M'hemmx dubju li din l-emenda mwettqa bl-Att appena msemmi kellha l-effetti kontemplati fl-artikolu 47(9), li b'konsegwenza tagħhom tintilef il-protezzjoni mogħtija f'dik id-dispożizzjoni.

37. Il-qorti tqis li skont l-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni, it-teħid ta' pussess, interess jew dritt fi jew fuq proprjetà ma jistax isir b'mod obbligatorju jekk mhux bis-saħħa ta' liġi li tkun ukoll, fost ħwejjeġ oħrajn, tipprovdi għall-għoti ta' kumpens xieraq. Il-legalità tat-teħid għalhekk huwa wkoll subordinat għall-ħtieġa li min iġarrab dak it-teħid jiġi mhux biss kumpensat, imma wkoll kumpensat b'mod xieraq. Diġà rajna li l-kera li kienet qed titħallas mill-intimati Muscat kienet 'il bogħod ħafna minn dak li kellu jitħallas għall-Fond kieku dan kellu jinkera fis-suq ħieles. Isegwi li għall-istess raġuni, t-teħid li seħħ b'effett tal-artikolu 5 tal-Ordinanza kien jiddifetta mill-ħtiġiet imposti mill-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni, bil-konsegwenza li jikser ukoll id-dispożizzjonijiet ta' dak l-artikolu.

38. Għalhekk il-qorti qed issib ukoll ksur tal-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni.

Ikkunsidrat:

39. Fit-talbiet tagħhom, ir-rikorrenti jagħmlu wkoll riferenza għall-artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropea, u jalludu għall-fatt li hemm diskriminazzjoni bejn dak li jipprovdi l-artikolu 1531Ċ tal-Kodiċi Ċivili u dak li jiddisponi l-Att XXXI tal-1995

dwar kirjiet li daħlu fis-seħħ wara l-1 ta' Ġunju 1995. Il-qorti qed tifhem dan l-ilment fis-sens li saret diskriminazzjoni bejn dawk is-sidien li krew ħwejjiġhom qabel l-1 ta' Ġunju 1995, bil-konsegwenza li l-kirja ġiet protetta, u dawk li krew ħwejjiġhom wara dik id-data, u li allura krew f'suq ħieles.

40. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom ir-rikorrenti ma jagħmlu ebda aċċenn għal dan l-ilment.

41. Illi l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni jipprovdi kif ġej:

> It-tgawdija tad-drittijiet u libertajiet kontemplati f 'din il-Konvenzjoni għandha tiġi assigurata mingħajr diskriminazzjoni għal kull raġuni bħalma huma s-sess, razza, kulur, lingwa, reliġjon, opinjoni politika jew opinjoni oħra, oriġini nazzjonali jew soċjali, assoċjazzjoni ma' minoranza nazzjonali, proprjetà, twelid jew status ieħor.

42. Kif jinsab miktub minn ***Karen Reid*** (A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights, Sweet & Maxwell, 2012), «*According to the case-law, an applicant must establish that he is subject to a difference in treatment from others in a comparable position in the enjoyment of one of the rights guaranteed under the Convention, which difference cannot be objectively and reasonably justified, having regard to the applicable margin of appreciation. Once a difference in treatment is established, it is however for the respondent Government to show that it was justified (**Serife Yigit v. Turkey**, 2/11/2010)»* (pg. 364). L-istess awtriċi tissokta tgħid, «*By its formulation, the provision has been tied inexorably to the other substantive rights in the Convention. An applicant complaining of discrimination must allege it in respect of, for example, freedom of religion or fair trial. It is useless to invoke it in the area of employment rights, political office, pay, access to private leisure facilities ..... In* Belgian Linguistics (July 23, 1968), *the Court noted that the provision had "no independant existence" and it was as though it was an integral part of each of the substantive articles. Further, extreme discrimination has been held by the Convention organs to constitute degrading treatment contrary to Art.3 (**East African Asians v. UK** (14/12/1973); **Cyprus v. Turkey** (10/05/2001))*»[25].

[25] Ibidem.

43. F'dan is-sens, min jallega t-twettiq ta' xi diskriminazzjoni fil-konfront tiegħu, ma jistax iressaq din l-allegazzjoni weħidha, iżda irid juri li l-aġir diskriminatorju ilmentat ikun sar b'rabta ma' jew fl-ambitu ta' wieħed mid-drittijiet fundamentali l-oħrajn, hekk imsejħa "sostantivi". L-istess awtriċi fil-fatt tikteb, «*Conversely, a finding of no violation of a substantive article does not preclude the examination of the discrimination complaint, as in* Abdulaziz v. UK *where the claims under Art.8 where rejected. This is the type of case where the essence of the complaint is the discriminatory application of the measures which otherwise disclose no fundamental incompatibility with the provisions of the Convention*»[26]. Dwar l-istess materja, ingħad ukoll li, «*Subject to this limitation, the Court has generally approached the application and interpretation of Article 14 in an effective way. In particular, an applicant may establish a violation of Article 14, event though he cannot show or does not even claim, a violation of another article* (see Belgian Linguistic case)*, provided that the claim falls 'within the ambit' of a Convention right. This is possible as the Court has held 'the notion of discrimination includes in general cases where a person or group is treated, without proper justification, less favourably then another, even thought the more favourable treatment is not called for by the Convention'*»[27].

44. Huwa mportanti li jingħad illi «*Article 14 contains a long, and apparently non-exhaustive list of characteristics which might render differential treatment discriminatory, so identifying the 'badge' on the basis of which the differential treatment is made is not usually a problem. Furthermore, these identified 'badges' are supplemented by an open-ended 'other status' category which has been held to include sexual orientation, marital status, legitimacy, status as a trade union, military status, conscientious objection, professional status and imprisonment*»[28] (fl-istess sens ara ad eżempju ***Victor Spiteri vs. Avukat Ġenerali et***, Prim'Awla, 25/09/2008).

45. Ingħad ukoll illi jkun hemm ksur tal-artikolu 14 fejn jintwera li, mingħajr ġustifikazzjoni oġġettiva u raġjonevoli, persuni f'sitwazzjoni rilevanti simili jiġu trattati b'mod differenti (***Raymond Vella et noe vs. Il-Kummissarju ta' l-Artijiet***, Qorti

[26] Ibid, paġna 371.
[27] ***Harris, O'Boyle and Warbrick***, op cit, paġna 580.
[28] ***Harris, O'Boyle and Warbrick***, op cit, paġna 584.

Kostituzzjonali, 24/05/2004, b'referenza għad-deċiżjoni ***Spadea and Scalabrino vs. Italy***). Dan huwa suffiċjenti għaliex «*l-każi ta' diskriminazzjoni speċifikati fl-istess artikolu ma humiex restrittivi u kull każ fejn jirriżulta li l-individwu ġie diskriminat kontra, billi l-awtorita' ma tkunx aġixxiet b'mod imparzjali, anke mingħajr ma dik id-diskriminazzjoni tinkwadra ruħha taħt waħda mill-każijiet imsemmija f'dan l-artikolu, għandu wkoll ikun sottopost għall-iskrutinju tal-Qrati*»[29].

46. Issa kif diġà ġie rilevat, sabiex tinstab leżjoni taħt l-artikolu 14, ir-rikorrenti jridu juru li huma ġarrbu trattament differenti fit-tgawdija ta' xi jedd fundamentali ieħor taħt il-Konvenzjoni li mhux oġġettivament ġustifikabbli. U sabiex ikun jista' jingħad li jeżisti trattament differenti, ir-rikorrenti jridu juru li xi ħadd ieħor f'sitwazzjoni analoga għal tagħhom qed jiġi trattat b'mod differenti (ara ***Alfred Spiteri et vs. Awtorità dwar it-Trasport ta' Malta et***, Qorti Kostituzzjonali, 7/10/2013). Issa din il-qorti jidhrilha li biex ir-rikorrenti juru vjolazzjoni taħt l-artikolu 14, iridu jikkomparaw ruħhom ma' min, bħalhom, kera ħwejjġu qabel id-data tad-dħul fis-seħħ tal-Att XXXI tal-1995, ċitat minnhom. Min kera ħwejġu wara, ma jistax jingħad li huwa f'sitwazzjoni analoga ma' min kera ħwejġu qabel dik id-data. Din il-fehma tal-qorti tinsab imtennija f'deċiżjonijiet oħrajn, kemm lokali[30] u kemm esteri[31].

47. Il-qorti għalhekk ma ssibx vjolazzjoni tal-artikolu 14.

Ikkunsidrat:

48. Jonqos biss għalhekk li jiġi likwidat kumpens sabiex jagħmel tajjeb għall-vjolazzjonijiet kkonstatati f'din is-sentenza.

49. Illi llum hija ġurisprudenza assodata dik li tistabbilixxi kif għandhom jiġu kalkolati d-danni pekunjarji f'każijiet bħal dak odjern. Issir riferenza għad-deċiżjoni ***Erika Gollcher et vs. L-Avukat tal-Istat et*** (Qorti Kostituzzjonali, 26/1/2022), kif ukoll għad-deċiżjonijiet ***John Mary Buttigieg et vs. L-Avukat Ġenerali et*** *u* ***Jeremy Cauchi et vs.***

---

[29] ***Raymond Vella et noe vs. Il-Kummissarju ta' l-Artijiet***, Prim'Awla, 4/6/1997, u kkonfermata mill-Qorti Kostituzzjonali fil-partijiet li jirrigwardaw l-artikolu 14 b'sentenza mogħtija fl-24/05/2004.
[30] ***Paul Azzopardi et vs. Joseph Elich et***, Qorti Kostituzzjonali, 27/1/2021.
[31] ***Zammit and Attard Cassar vs. Malta*** (QEDB, 30/7/2015); ***Bradshaw and others vs. Malta*** (QEDB, 23/10/2018).

Avukat Ġenerali et, ilkoll mogħtija mill-istess Qorti Kostituzzjonali fl-istess jum, fejn intqal:

> 27. Il-Qorti tkompli billi tosserva illi llum ’il ġurnata l-likwidazzjoni tal-kumpens dovut f’dawn it-tip ta’ każijiet issegwi l-kriterji ta’ komputazzjoni stabbiliti fis-sentenza tal-Qorti Ewropea fl-ismijiet **Cauchi v. Malta** (QEDB, 25/03/2021). F’din is-sentenza ġie spjegat, in suċċint, illi sabiex jiġi likwidat kumpens xieraq għandu jsir tnaqqis ta’ ċirka 30% mis-somma li kienet tkun perċepibbli mill-atturi fuq is-suq liberu minħabba l-għan leġittimu tal-liġi mpunjata, u tnaqqis ieħor ta’ 20% fuq is-somma riżultanti sabiex jittieħed kont tal-inċertezza illi l-atturi kien jirnexxilhom jżommu l-proprjeta` mikrija tul iż-żmien relevanti kollha għall-prezzijiet indikati mill-perit tekniku. Mis-somma riżultanti għandha mbagħad titnaqqas il-kera perċepita mill-atturi, jew il-kera li kienet perċepibbli skont il-liġi.

50. Illi kif rajna, l-ammont perċepibbli f’kera skont il-valur lokatizju tal-fond in kwistjoni kien stmat mill-perit tekniku nominat f’din il-kawża kif ġej:

Sena	**Ammont**
1992-1996	€5,320
1997-2001	€7,600
2002-2006	€11,400
2007-2011	€16,720
2012-2016	€17,100
2017	€6,460
2018[32]	€4,445
TOTAL:	€69,045

51. Illi minn dawn, is-somma ta’ €4,445 tmiss lir-rikorrenti Catherine sive Kathleen Mifsud bħala l-użufruttwarja tal-Fond. Il-bilanċ ta’ €64,600 imiss lir-rikorrenti l-oħrajn, bħala s-suċċessuri leġittimi ta’ Paolo Mifsud u John Mifsud.

52. Skont il-ġurisprudenza ċitata, l-ewwel irid isir tnaqqis ta’ 30% minħabba l-interess ġenerali wara l-leġiżlazzjoni mpunjata, imbagħad tnaqqis ulterjuri ta’ 20% biex jagħmel tajjeb għall-fatt li l-proprjetà in kwistjoni setgħet ma nkrietx matul il-perjodu kollu in

[32] Għal din is-sena qed jitqiesu biss l-ewwel seba’ xhur.

kwistjoni. Fir-rigward tas-somma ta' €4,445, dan iġib €2,489.20. Fir-rigward tas-somma ta' €64,600, dan iġib €36,176.

53. Illi minn dawn is-somom imbagħad irid isir tnaqqis finali daqs l-ammont ta' kera effettivament imdaħħal matul iż-żmien li fih il-qorti sabet vjolazzjoni. Mill-provi eżebiti, jirriżulta li (i) mis-sena 1992 sas-sena 2001, l-intimati Muscat kienu jħallsu Lm150 fis-sena, li b'kollox jiġi €3,494; (ii) mis-sena 2002 sas-sena 2018, tħallsu Lm208.80 fis-sena, li b'kollox jiġu €8,268.

54. Għalhekk il-kumpens pekunjarju li huwa mistħoqq mir-rikorrenti Catherine sive Kathleen Mifsud jammonta għal €2,002.83. Il-kumpens pekunjarju mistħoqq mir-rikorrenti l-oħrajn jiġi €24,882. Fiċ-ċirkostanzi m'hemmx lok li jiżdied ammont ulterjuri bħala kumpens għall-ħsarat non-pekunjarji mġarrba mir-rikorrenti. Fir-rigward tar-rikorrenti Catherine sive Kathleen Mifsud, billi din kienet ilha biss ftit żmien użufruttwarja tal-Fond qabel daħal fis-seħħ l-Att XXVII tal-2018 u ma ġiex muri li ġarrbet xi ħsara morali partikolari. Fir-rigward tar-rikorrenti l-oħrajn, billi l-kumpens mhux pekunjarju ma jintiritx.

55. Fl-aħħar nett, billi kif spjegat fil-korp ta' din is-sentenza, din il-qorti qed issib li r-rikorrenti ġarrbu vjolazzjoni tad-drittijiet fondamentali tagħhom sal-aħħar ta' Lulju tas-sena 2018, u billi wkoll il-leġiżlazzjoni mpunjata ġiet emendata f'dik is-sena, mhux il-każ li jingħataw ordnijiet skont l-artikolu 6 tal-Kostituzzjoni u tal-artikolu 3 tal-Att dwar il-Konvenzjoni Ewropea, għar-raġunijiet diġà spjegati.

56. Għaldaqstant għar-raġunijiet kollha fuq premessi din il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi:

(i) tilqa' l-ewwel, il-ħames u d-disa' eċċezzjonijiet tal-Avukat tal-Istat, kif ukoll it-tieni, r-raba' u t-tmien eċċezzjonijiet tal-intimati Muscat;

(ii) tiċħad l-eċċezzjonijiet rimanenti tal-intimati sa fejn m'humiex kompatibbli mal-konsiderazzjonijiet magħmula f'din is-sentenza;

(iii) tiċħad it-talbiet tar-rikorrenti sa fejn huma bbażati fuq l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropea;

(iv) tilqa' l-ewwel talba u t-tieni talbiet biss billi tiddikjara li b'konsegwenza tal-operazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 5 tal-Kapitolu 158 tal-liġijiet ta' Malta, kif ukoll tad-dispożizzjonijiet tal-Att X tal-2009, ġew vjolati d-drittijiet fondamentali tar-rikorrenti u tal-awturi tagħhom fit-titolu taħt l-artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea u taħt l-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni, u dan limitatament għall-perjodu li jibda mill-1 ta' Jannar 1992 sal-31 ta' Lulju 2018;

(v) tilqa' t-tielet talba u għalhekk tillikwida l-ammont kumplessiv ta' kumpens spettanti lir-rikorrenti Catherine sive Kathleen Mifsud għall-vjolazzjoni subita minnha matul il-perjodu fuq imsemmi fis-somma ta' elfejn u żewġ Ewro u tlieta u tmenin ċenteżmu (€2,002.83), u dak spettanti lir-rikorrenti l-oħrajn għall-vjolazzjoni subita mill-awturi tagħhom fit-titolu fis-somma ta' erbgħa u għoxrin elf tmien mija tnejn u tmenin Ewro (€24,882);

(vi) tilqa' r-raba' talba billi tikkundanna lill-Avukat tal-Istat iħallas l-ammonti kif likwidati lir-rikorrenti, bl-imgħax dekorribbli mil-lum sal-jum tal-ħlas effettiv;

(vii) tordna li l-ispejjeż kollha ta' din il-kawża jkunu sopportati mill-Avukat tal-Istat.

Onor. Mark Simiana, LL.D
Imħallef

Lydia Ellul
Deputat Reġistratur